

D-DAY

1944 – 2014

In de nacht van maandag 5 op dinsdag 6 juni 1944, exact tachtig jaar geleden, begon op de Normandische stranden de bevrijding van het door Nazi-Duitsland bezette West-Europa.

“Operatie Overlord”

Onder de naam “Operatie Overlord” namen de geallieerde troepen onder de vorm van de grootste amfibische landing in de geschiedenis de Normandische kusten in.

“Overlord” was het begin van de bevrijding van West-Europa. In Oost-Europa waren de Duisters al aan het verliezen van de Sovjet-Unie en twee dagen daarvoor was Rome al door de geallieerden veroverd.

De meesten onder ons verstaan onder “D-Day” de bevrijding van Europa. In werkelijkheid is “D-Day” de start van “Operatie Overlord”, de eerste dag dus van de invasie. Krijgskundig betekent “D-Day” de dag waarop een aanval of operatie is gepland.

Vooraf:

De geallieerde troepen stonden onder het algemeen bevel van de Amerikaanse generaal, later president, Dwight D. Eisenhower.

In januari 1944 werd de Britse Veldmaarschalk Bernard Montgomery – Monty - benoemd tot bevelhebber van de grondstrijdkrachten. Het is algemeen geweten dat beide topmilitairen niet altijd op dezelfde lijn stonden met als resultaat menige discussies tussen beiden.

In ieder geval: in februari 1944 herziet Montgomery het plan van “Operatie Overlord”.

Op 7 mei 1944 stelt Generaal Eisenhower de datum vast voor D-Day: het wordt 5 juni 1944.

Op 3 juni 1944 volgt de inscheping van de troepen voor de landing.

Op 5 juni 1944 wordt de landing 24 uur uitgesteld van wege de barslechte weersomstandigheden.

In de vroeg ochtend van 6 juni werd gestart met de aanvallen op de Normandische stranden.

Op 6 juni 1944 is het zo ver: D-Day.

Om 00.20 uur landen de eerste Britse en Amerikaanse Luchtlandingsdivisies op de Normandische stranden en achterliggende gebieden, en om 04.30 uur wordt het bekende Saint-Mère-Eglise bevrijd.

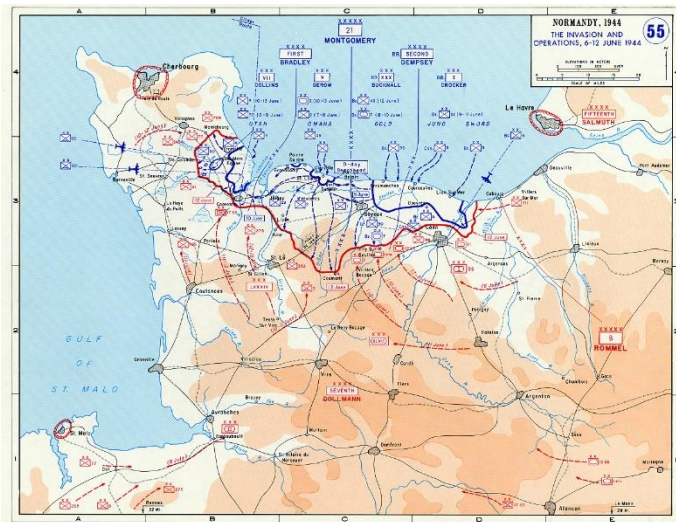
De operatie startte met luchtlandingen en massale amfibische aanval. Na de landing werd allereerst gepoogd het Normandische bruggehoofd te behouden en uit te breiden. Diverse operaties werden hiervoor ondernomen, waaronder de inname en behoud van de “Pegasusbrug”,

en tijdens ‘Operatie Cobra’ braken de geallieerden definitief door de Duitse linies. Toen de Duitsers in de val liepen bij Falaise was de strijd in het geallieerd voordeel beslist.

De weg naar Parijs lag open en de Franse hoofdstad werd ingenomen.

Men beschouwt de bevrijding van Parijs over het algemeen als het einde van “Operatie Overlord”.

Landingsplaats:

De keuze van de landingsplaats was vrij beperkt. Door het beperkte vliegbereik van de Britse jachtvliegtuigen werden het Nauw van Calais en de stranden van Normandië als “Battle-zone” gekozen. Calais lag het dichtst bij het Verenigd Koninkrijk, de stranden waren het meest geschikt en de marsroute naar Duitsland was

het korst. Maar omdat een landing op deze kust erg voor handen lag en Hitler overtuigt was dat de geallieerden hier zouden landen was dit stuk kust dan ook zeer zwaar verdedigt. Dit feit gaf de doorslag om de landing in Normandië te laten plaatsgrijpen.

Om een idee te geven over de getalsterkte van de troepen:

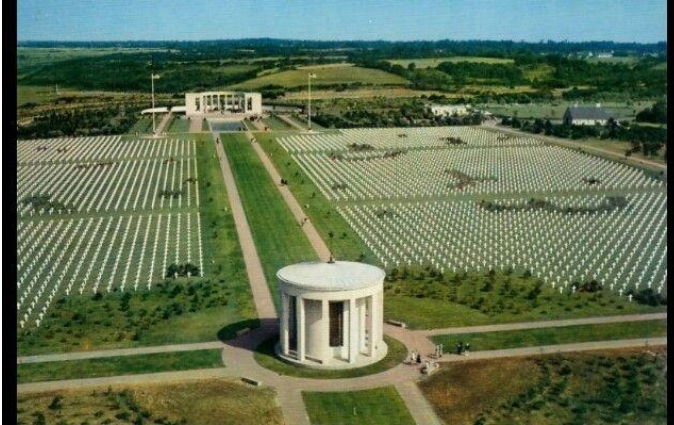
Aanvankelijk zouden drie divisies vanuit de zee ontschepen, ondersteund door twee luchtlandingsdivisies. Montgomery breide dit snel uit tot vijf divisies over zee en drie via de lucht. In totaal zouden 47 divisies voor de operatie worden ingezet: 26 divisies Britten, Canadezen, Commonwealth-troepen en vrije Europeanen en 21 Amerikaanse divisies. Onder bevel van admiraal Bertram Ramsey zouden bij de invasie 6000 vaartuigen worden ingezet, waaronder 4000 landingsvaartuigen en 130 oorlogsschepen voor de beschieting van de kust. Daarnaast zouden 12.000 vliegtuigen onder bevel van luchtmaarschalk Trafford Leigh-Mallory worden ingezet om de landingen te ondersteunen. Inclusief 1000 transportvliegtuigen en om de 20.000 parachutisten en luchtlandingstroepen over te brengen.

5000 ton bommen werden tegen de Duitse kustverdediging ingezet. Volgens later onderzochte documenten zouden 7000 schepen aan de invasie hebben deelgenomen, inclusief indirect betrokken schepen.

Verliezen:

“Operatie Overlord” en de weg naar de definitieve bevrijding liepen echter van geen leien dakje. Ontzettend vele levens werden in de strijd geworpen en opgeofferd voor een vrij West-Europa. De geallieerde verliezen op D-Day zelf al

worden geschat op 10.000 waarvan 6600 Amerikaans, ca 2700 Britse en ruim 900 Canadese slachtoffers.

In totaal koste “Operatie Overlord” 209.000 geallieerde slachtoffers, waarvan 37.000 doden van de grondtroepen en 16.714 doden van de luchttroepen. 83.045 slachtoffers waren van de 21ste Legergroep, samengesteld uit Britten, Canadezen en Polen. 125.847

slachtoffers waren Amerikanen.

Aan Duitse zijde lieten op D-Day zelf 4000 tot 9000 (naar schattingen) manschappen het leven. In totaal verloren de Duitsers in de strijd in Normandië 393.689 manschappen waarvan ongeveer 200.00 krijgsgevangen werden genomen.

Harde cijfers die tot de verbeelding spreken.

Belgisch aandeel:

Het was wachten tot 6 augustus vooraleer de eerste Belgische troepen voet aan wel zetten in het deel van bevrijd Europa. Zeven dagen later nemen ze de gevechtssector over van een Brits eenheid.

Op 17 augustus bevrijdt deze Belgische eenheid – “First Belgian Independent Group” beter gekend als de “Brigade Piron” het Normandische kuststadje Franceville. Het is de eerste keer dat een Belgische eenheid in actie komt sinds het begin van de WO II.

De Britse troepen zijn reeds in Brussel op 3 september al de Brigade Piron de dag erna triomfantelijk haar intocht doet in Brussel.

Met dit worden we weer met onze neus op het feit gedrukt dat vrede ten koste gaat van zeer vele mensenlevens.

(Artikel verschenen in "Het Strijdersblad" aangevuld met eigen gegevens.)

Dirk Jonckheere